

Na temelju članka 7. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine broj 28/96), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2012. godine donijela

ODLUKU
o pokretanju postupka za sklapanje Trećeg dodatnog protokola uz Europsku
konvenciju o izručenju

I.

Na temelju članka 139. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010-pročišćeni tekst) pokreće se postupak za sklapanje Trećeg dodatnog protokola uz Europsku konvenciju o izručenju (u daljnjem tekstu: Treći dodatni protokol).

II.

Republika Hrvatska je punopravnom članicom Vijeća Europe postala 6. studenoga 1996. godine. U okolnostima uznapredovale suradnje s Vijećem Europe, odvijalo se usporedno i prilagođavanje nacionalnog zakonodavstva europskim standardima u skladu s konvencijama Vijeća Europe.

Republika Hrvatska stranka je niza relevantnih međunarodnih ugovora na području kaznenog prava koji zajedno s nacionalnim zakonodavstvom: Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Narodne novine broj 178/04), Zakonom o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09. i 80/11, 121/11) i Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine broj 76/09, 116/10, 145/10, 57/11) čine solidan zakonodavno pravni okvir za učinkovitu pravnu zaštitu u području izručenja.

Republika Hrvatska stranka je Europske konvencije o izručenju, sastavljene u Parizu 13. prosinca 1957. godine, Dopunskog protokola Europske konvencije o izručenju, sastavljenog u Strasbourgu 15. listopada 1975. godine te Drugog dopunskog protokola Europske konvencije o izručenju, stavljenog u Strasbourgu 17. ožujka 1978. godine (Narodne novine – Međunarodni ugovori br. 14/94).

Treći dodatni protokol sastavljen je u Strasbourgu, 10. studenog 2010. godine, a stupio je na snagu 1. svibnja 2012. godine, nakon što su tri države izrazile pristanak da njime budu vezane. Na dan 21. kolovoza 2012. godine Treći dodatni protokol samo je potpisalo trinaest država (Austrija, Azerbajdžan, Bugarska, Cipar, Češka, Finska, Njemačka, Luksemburg, Poljska, Portugal, Slovenija, Švedska i Makedonija), dok je u odnosu na četiri države (Albanija, Latvija, Nizozemska i Srbija) Treći dodatni protokol na snazi.

III.

Treći dodatni protokol donesen je u svrhu ubrzanja postupka izručenja koji je i dalje dugotrajan i u slučajevima kada izručenik pristane na izručenje državi moliteljici.

U svrhu usklađivanja domaćeg zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Narodne novine broj 178/04), koji je stupio na snagu 1. srpnja 2005. godine, propisuje pojednostavljeni postupak izručenja na način predviđen Konvencijom o pojednostavljenom postupku izručenja između država članica Europske unije od 10. ožujka 1995. godine.

Odredbe Trećeg dodatnog protokola sadržajno odgovaraju odredbama Konvencije o pojednostavljenom postupku izručenja između država članica Europske unije od 10. ožujka 1995. godine. Slijedom navedenog Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima već je usklađen s Trećim dodatnim protokolom.

S obzirom da se Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima primjenjuje u predmetima izvanugovornog izručenja, Treći dodatni protokol omogućiti će primjenu pojednostavljenog postupka izručenja u odnosima između država koje su stranke Konvencije i njenog Trećeg dodatnog protokola.

IV.

Prihvaća se tekst Trećeg dodatnog protokola.

Tekst Trećeg dodatnog protokola iz stavka 1. ove točke sastavni je dio ove Odluke.

V.

Ovlašćuje se ministar pravosuđa da, u ime Republike Hrvatske, potpiše Treći dodatni protokol.

VI.

Izvršavanje Trećeg dodatnog protokola neće zahtijevati osiguranje dodatnih financijskih sredstava iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

VII.

Treći dodatni protokol ne zahtijeva donošenje novih ili izmjenu postojećih zakona, ali podliježe potvrđivanju prema članku 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović, dipl.iur.

OBRAZLOŽENJE

uz prijedlog Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Trećeg dodatnog protokola uz Europsku konvenciju o izručenju

S obzirom na jačanje transnacionalnog organiziranog kriminala, kao i činjenicu da počinitelji kaznenih djela nastoje bijegom u drugu državu izbjeći kaznenu odgovornost, u okviru Vijeća Europe kao regionalne međunarodne organizacije, donesene su brojne konvencije u svrhu olakšanja i ubrzanja postupaka pružanja međunarodne pravne pomoći posebice postupka izručenja. Ovaj postupak se smatra postupkom *sui generis* kojim jedna država pruža pravnu pomoć drugoj državi u svrhu osiguranja prisutnosti okrivljenika u kaznenom postupku, odnosno izvršenja kaznenih presuda. Tako je 13. prosinca 1957. godine sklopljena Europska konvencija o izručenju, 15. listopada 1975. godine Dopunski protokol uz Europsku konvenciju o izručenju, 17. ožujka 1978. godine Drugi dopunski protokol Europske konvencije o izručenju, a 27. siječnja 1977. godine sklopljena je Europska konvencija o suzbijanju terorizma te 15. svibnja 2003. godine Protokol o izmjenama Konvencije o suzbijanju terorizma. Ovim međunarodnim ugovorima stvorena je odgovarajuća pravna osnova za provođenje učinkovitog postupka izručenja, a čemu je pridonijela činjenica da je Europska konvencija o izručenju po pravnoj snazi iznad dvostranih međunarodnih ugovora koji reguliraju materiju izručenja.

U Republici Hrvatskoj je postupak izručenja propisan Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Narodne novine broj 178/04) kao *lex specialis*-om, te podredno Zakonom o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09. i 80/11, 121/11) i Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine broj 76/09, 116/10, 145/10, 57/11). Nadalje, Republika Hrvatska stranka je niza dvostranih i mnogostranih ugovora koji reguliraju postupak izručenja, od kojih se po svojoj važnost i praktičnoj vrijednosti ističe Europska konvencija o izručenju iz 1957. i njezini Dopunski protokoli iz 1975. i 1978. te Europska konvencija o suzbijanju terorizma iz 1977. i Protokol o izmjenama Konvencije o suzbijanju terorizma iz 2003. Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske donio je na svojoj sjednici dana 7. prosinca 1994. godine Zakon o potvrđivanju Europske konvencije o izručenju, Dopunskog protokola Europske konvencije o izručenju i Drugog dopunskog protokola Europske konvencije o izručenju, (Narodne Novine – Međunarodni ugovori broj 14/94). Hrvatski sabor je dana 19. rujna 2002. donio Zakon o potvrđivanju Europske konvencije o suzbijanju terorizma (Narodne novine – Međunarodni ugovori broj 12/02), a dana 1. travnja 2005. Zakon o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama Europske konvencije o suzbijanju terorizma (Narodne novine – Međunarodni ugovori broj 3/05).

Svrha Europske konvencije o izručenju, te prvog i drugog dopunskog protokola (u daljnjem tekstu: Konvencija) je obvezivanje stranaka na izručenje osoba protiv kojih se vodi postupak zbog kaznenog djela ili koje se traže zbog izdržavanja kazne ili sigurnosne mjere na temelju odluke sudskih vlasti stranke koja izručenje traži. Izručenje se vrši u slučajevima kaznenih djela koja su kažnjiva u skladu sa zakonima stranke koja traži izručenje, kao i sa zakonima stranke koja izručenje treba izvršiti. Ugovorna stranka ima pravo odbiti izručenje svojih državljana. Zahtjev treba biti u pisanom obliku, a upućuje ga Ministarstvo pravosuđa stranke koja izručenje traži Ministarstvu pravosuđa stranke od koje se izručenje traži. Zahtjevu se prilažu: original ili ovjereni preslik optužnice i presude ili sigurnosne mjere, naloga za uhićenje, opis kaznenih djela zbog kojih se izručenje traži, kopija odgovarajućih

zakonskih odredbi i opis osobe, zajedno s podacima o identitetu i državljanstvu. Protiv osobe koja se izruči neće se voditi postupak, ona neće biti osuđena niti pritvorena s ciljem izvršenja kazne ili sigurnosne mjere za kazneno djelo počinjeno prije njezinog izručenja, osim u odnosu na ono djelo zbog kojeg je ta osoba izručena (pravilo specijalnosti), osim: a) u slučajevima kada stranka koja vrši izručenje dade svoju suglasnost; b) kada osoba, iako je imala mogućnost napustiti državno područje stranke kojoj je bila izručena, to ne učini u roku od 45 dana nakon njezinog puštanja na slobodu, ili se pak vrati na to državno područje nakon što ga je napustila. U slučaju hitnosti, nadležna tijela stranke koja traži izručenje mogu zahtijevati da se osoba koja se traži privremeno uhititi.

Treći dodatni protokol uz Europsku konvenciju o izručenju (u daljnjem tekstu: Treći dodatni protokol) je kao načelo ustanovio izručenje prema pojednostavljenom postupku na temelju podataka sadržanih u zahtjevu za privremeno uhićenje (koje se po potrebi dopunjuje dodatnim podacima). Međutim, Treći dodatni protokol ostavlja strankama mogućnost da stave rezervu u kojoj specificiraju da i dalje traže zahtjev za izručenje, kao i sve ili samo neke dokumente navedene u članku 12. Konvencije.

Pristanak izručenika na predaju državi moliteljici po pojednostavljenom postupku izručenja od središnje je važnosti za pojednostavljeni postupak izručenja. Izručenik može pred nadležnim pravosudnim tijelima zamoljene države sukladno njezinom pravu dati pristanak na predaju po pojednostavljenom postupku izručenja, kao i odreći se prava na primjenu načela specijaliteta. Pristanak, kao i odricanje izručenika moraju se na odgovarajući način zabilježiti, a izručenik mora pristanak, odnosno odricanje, dati dobrovoljno, potpuno svjestan pravnih posljedica svoje izjave.

Pristanak i odricanje su neopozivi s tim da svaka država može, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, ili u svako doba nakon toga, izjaviti da pristanak, odnosno odricanje mogu biti opozvani pod uvjetima predviđenim člankom 4. stavkom 5. Trećeg dodatnog protokola.

Izručeniku se mora osigurati pravo na branitelja i tumača.

Treći dodatni protokol također uvodi niz rokova (članak 6., članak 7. i članak 10.) kojima se izražava briga za učinkovitost i brzinu u području kaznenog pravosuđa i koji bi trebali svesti na minimum odugovlačenja u postupcima za stranku moliteljicu, kada se izručenik ne protivi izručenju.

Međutim, pristanak tražene osobe ne uskraćuje mogućnost stranki od koje se traži izručenje da se pozove na razlog za odbijanje zahtjeva predviđen Konvencijom.

Svaka država može, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, ili u svako doba nakon toga, izjaviti da se pravilo specijalnosti iz članka 14. Konvencije ne primjenjuje kada osoba koju ta država izručuje pristane na izručenje ili pristane na izručenje i izričito se odrekne prava na primjenu pravila specijalnosti, u skladu s člankom 5. Trećeg dodatnog protokola.

Treći dodatni protokol ne isključuje pravo stranaka da u svojem nacionalnom zakonodavstvu ustanove i u praksi primjenjuju još jednostavnije postupke izručenja, tako dugo dok su ti postupci u skladu sa svrhom i općim načelima Konvencije i Protokola.